

03231 A

Second B.A.M.S. (2012) Examination, Winter 2017

DRAVYAGUN VIGYAN – I

Total Duration: 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) Do not write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A

(45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) :

(5×3=15)

Short answer question (any five out of six) :

- a) अष्टविधवीर्यवाद स्पष्ट करा.
Explain the 'Ashtavidhviryavada'.
- b) धन्वन्तरी नियण्टु विषयी संक्षिप्त माहिती लिहा.
Write in short on 'Dhanvantari Nighantu'.
- c) स्निग्ध गुणाचा पांचभौतिकत्वाचा चिकित्सेतील उपयोग स्पष्ट करा.
Explain the application of Panchbhautikatva of snigdha guna in chikitsa.
- d) सूत्र पूर्ण करून अर्थ लिहा.
Complete the sutra and write its meaning.
मलादिकं अबद्धं ----- ।
----- कटुका यथा ॥
- e) पंचवल्कल घटक द्रव्ये लिहून गुणकर्म लिहा.
Write Ghatakdravya and Gunkarma of 'Panchavalkala'.
- f) अनुपान व्यवस्थेविषयी विवेचन करा.
Discuss the Anupan Vyavastha.

P.T.O.

03231 A

2. लघुतरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

(6×5=30)

Short answer question (any six out of seven) :

a) 'विपाकाः कर्मानिष्ठया' स्पष्ट करा.

Explain - "Vipaka Karma Nishthaya".

b) राजनिघण्टुनुसार द्रव्यनामकरणाचे निकष सोदाहरण स्पष्ट करा.

Describe with examples of Dravyanaamkaran Nikash according to Rajnighantu.

c) वय-बल-अग्नि यांचा मात्रा निर्धारणमधील संबंध स्पष्ट करा.

Explain the relation of Vaya-Bala-Agni with Matra Nirdharan.

d) शारंगधरोक्त भेषजसेवनकाल लिहा.

Write Bheshajsevankala according to Sharangdhara.

e) रस, वीर्य व विपाक यांचे उपलब्धि हेतू वर्णन करा.

Describe Upalabdhi hetu of Rasa, Veerya and Vipaka.

f) समान प्रत्ययारब्ध व विचित्र प्रत्ययारब्ध वर्णन करा.

Describe saman pratyayarabdha and vichitra pratyayarabdha.

g) योनिभेदाने द्रव्य वर्गीकरण विस्तृत लिहा.

Write classification of dravya according to yonibhed in detail.

SECTION - B

(45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

(3×15=45)

Long answer question (any three out of four) :

a) गुण वर्गीकरण लिहून गुर्वादि गुणांचे चिकित्सेतील महत्त्व वर्णन करा.

Write classification of Guna and describe importance of Gurvadi guna in chikitsa.

b) उत्पत्ति-लक्षण-गुणकर्म-अतियोग-रसकर्मापवाद व स्कंध या मुद्यांच्या आधारे खालीलपैकी कोणत्याही एका रसाचे सविस्तर वर्णन करा.

i) लवण

ii) कषाय

Write in detail about any one of the following rasas with help of utpatti, lakshan, gunakarma, atiyog, rasakarmapavad and Skandha.

i) Lavana

ii) Kashaya

c) प्राचीन व अर्वाचीन मतानुसार भेषजप्रयोग मार्गाचे सविस्तर वर्णन करा.

Explain in detail about Bheshajprayog marg in prachin and arvachin view.

3-

03231 A

d) खालील कर्मांचे सोदाहरण वर्णन करा.

- i) संशोधन
- ii) संशमन
- iii) मेध्य
- iv) अभिष्यंदी
- v) वाजीकरण

Describe the following karmas with examples.

- i) Sanshodhan
 - ii) Sanshaman
 - iii) Medhya
 - iv) Abhishyandi
 - v) Vajeeekarana
-

03231 B

Second B.A.M.S. (2012) Examination, Summer 2017
DRAVYAGUN VIGYAN – II

Duration: 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) Do not write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) *Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.*

SECTION – A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) :

Short answer question (any five out of six) :

(5×3=15)

a) कंपील्लक द्रव्याचे प्रयोज्यांग लिहून शुद्धी लिहा.

Write useful parts and purification of Kampillak dravya

b) धातकी द्रव्याचे स्वरूप, प्रयोज्यांग व प्रमुख कर्म लिहा.

Describe morphology, useful parts and main action of Dhataki.

c) पद्मक उपयुक्तांग व रोगघ्नता लिहा.

Write useful parts and rogaghata of Padmak.

03231B

-2-

d) खालील द्रव्यांचे सामान्य स्वरूप व उपयुक्तांग लिहा :

- i) कुलत्थ
- ii) स्नुही
- iii) पद्मक

Explain Samanya swarup and useful parts of following dravyas :

- i) Kulatha
- ii) Snuhi
- iii) Padmaka

e) कस्तूरी गुण, कर्म लिहा.

Explain guna, karma of Kasturi.

f) आहारयोगी धोडक्यात वर्णन करा.

Explain Ahara yogi in brief.

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

Short answer question (any six out of seven) :

(6×5=30)

a) लांगली, महानिंब, वट या द्रव्यांचा उपयुक्तांगांचे वर्णन करा.

Write description of useful parts of Langli, Mahanimba and Vata dravya.

b) चित्रक या द्रव्याचे मिश्रक गण, रसपंचक आणि अग्निदीपन कर्म स्पष्ट करा.

Explain Mishrak gana, Rasapanchak and Agnideepan karma of Chitrak dravya.

c) लोध्र या द्रव्याचे बाह्य व आभ्यंतर कर्म लिहा.

Write Bahya and Abhyantar karma of Lodhra dravya.

d) खदिर या द्रव्याचे प्रमुख कर्म लिहून तीन आमयिक प्रयोग लिहा.

Write main karma of Khadir dravya and elaborate any three Amayika prayog of it.

e) बिभीतक या द्रव्याचे सामान्य स्वरूप, रसपंचक व प्रमुख कल्प लिहा.

Write general morphology, rasapanchak and main formulation of Bibhitak dravya.

f) अर्जुन द्रव्याचे चरकोक्त गण व उपयोग लिहा.

Write Charkokta Gana and uses of Arjuna dravya.

g) पर्पट या द्रव्याचा रस, वीर्य, विपाक, प्रमुख कर्म व प्रमुख कल्प लिहा.

Write Rasa, Veerya, Vipaka, main action and main formulations of Parpata dravya.

SECTION – B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन):

Long answer question (any three out of four) :

(3×15=45)

a) आर्द्रक या द्रव्याचे गण, कुल, शास्त्रीय नाव, स्वरूप, रसपंचक, दोषघ्नता, रोगघ्नता इ. मुद्यांच्या आधारे संपूर्ण सविस्तर वर्णन करा.

Write in detail regarding 'Aradrak' dravya with the points : gana, kula, scientific name, morphology, rasapanchaka, doshaghnata, rogaghnata etc.

b) अन्नवह संस्थेवर कार्य करणाऱ्या पाच औषधांचे खालील मुद्यांनुसार वर्णन करा.

i) इंडिकेशन

ii) डोस

iii) कॉन्ट्रा इंडिकेशन

Write any 5 drugs acting on Gastrointestinal system with following points :

i) Indications

ii) Dose

iii) Contra indications.

c) कपीकच्छू या द्रव्याचे कुल, शास्त्रीय नाव, स्वरूप, रसपंचक इ. मुद्यांचा आधारे वर्णन करून कपीकच्छू - वृष्य कर्म स्पष्ट करा.

Write kula, scientific name, morphology, rasapanchak of Kapikachchu dravya and elaborate Vrishya karma of Kapikachchu.

d) खालील द्रव्यांची कर्म स्पष्ट करा :

i) अशोक - कष्टार्तवहर

ii) बाकुची - कुष्ठघ्न कर्म

iii) बिल्व - ग्राही कर्म

Explain following action of dravya :

i) Ashoka – Kashtartavahara

ii) Bakuchi – Kushtaghna karma

iii) Bilwa – Grahi karma.

03233

Second B.A.M.S. (2012) Examination, Winter 2017
AGADTANTRA, VYAVAHAR – AYURVED EVUM VIDHIVADYAK

Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) **All questions are compulsory.**
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) : (5×3=15)
Short answer question (any five out of six) :
- a) मृत्युपूर्व अभिसाक्ष लिहा.
Write dying deposition.
 - b) चालान म्हणजे काय ?
What is meant by challan ?
 - c) मानसिक रोगाची कारणे लिहा.
Write the causes of mental disorders.
 - d) आयुर्वेदानुसार सर्पदंशाचे प्रकार लिहा.
Write the types of snake bite according to Ayurved.
 - e) मृत्युत्तर रंजनाचे न्याय वैद्यकीय महत्व लिहा.
Write the medicolegal importance of Cadaveric Lividity.
 - ✓) धतूर विष लक्षणे.
Signs of dhattura poisoning.

03233

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

(6×5=30)

Short answer question (any six out of seven) :

a) दातावरून वय निश्चीती कशी करतात ते लिहा.

Write the age estimation by teeth.

b) आयुर्वेदानुसार विष देण्याचे माध्यम लिहा.

Write the medium of poisoning according to Ayurveda.

c) जयपाल विषाक्ततेची लक्षणे व चिकित्सा लिहा.

Write the poisonous signs and symptoms and treatment of Croton Tiglium.

d) अपराधिक गर्भपाताचे उपद्रव लिहा.

Write the complication of illegal abortion.

e) भंगा, विषाक्ततेची लक्षणे लिहा.

Write the poisonous signs and symptoms of Bhanga.

f) संशयित विषवाधेतील वैद्याचे कर्तव्ये लिहा.

Write the duties of a medical practitioner in cases of suspected poisoning.

g) सोमल विषाक्ततेची लक्षणे व चिकित्सा लिहा.

Write the poisonous signs and treatment of Arsenic.

SECTION – B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

(3×15=45)

Long answer question (any three out of four) :

a) चरकोक्त २४ उपक्रमांची नावे लिहून निष्पीडन, अवगाह, लेपन व धूम यांची माहिती सविस्तर लिहा.

Name the Charakokta 24 Upkramas and write in detail Nishpidan, Avagah, Lepan and Dhoom.

b) अगदतंत्राची व्याख्या लिहून विषवर्गीकरण सविस्तर वर्णन करा.

Write the definition of Agadtantra and describe the classification of poisons.

c) शिरकपालास्थी व श्रोणीफलकावरून लिंग निर्णय कसे करतात ते लिहा.

Write the sex determination by Skull and Pelvis.

d) पुतीभवनास प्रभावीत करणाऱ्या घटकांचे वर्णन करून मेदोभवनासंबंधी संपूर्ण माहिती लिहा.

03232 A

Second B.A.M.S. 2012 Examination, Winter 2017
RASASHASTRA EVAM BHAISHAJYA KALPANA – I

Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) Do not write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) All questions are **compulsory**.
 - 4) The number to the **right** indicates **full marks**.
 - 5) Draw diagrams **wherever necessary**.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) : (5×3=15)

Short answer question (any five out of six) :

- a) परिभाषा व्याख्या लिहून मित्रपंचकाचे वर्णन करा.
Define paribhasha and describe Mitrapanchak.
- b) मूषेची व्याख्या व प्रकार लिहा.
Write definition and types of Musha.
- c) जारणा म्हणजे काय ? स्पष्ट करा.
What is Jarana ? Explain it.
- d) गजपुट वर्णन करा.
Describe Gajaputa.
- e) कासिस- रासायनिक सूत्र व शोधन लिहा.
Write chemical composition and shodhana of Kasis.
- f) गौरीपाषाण - भौतिक गुणधर्म व दोन कल्प लिहा.
Gauripashan - Write physical properties and two Kalpa.

P.T.O.

03232 A

2. लघुतरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

(6×5=30)

Short answer question (any six out of seven) :

a) सुधावर्गातील द्रव्यांची नावे लिहून, अटिकेचे शोधन व दोन कापस लिहा.

Write names of Sudhavarga and write shodhana and two Kaipas of Khatika.

b) रत्न-व्याख्या, सामान्य शोधन आणि गृहसंबंध वर्णन करा.

Define Ratna, describe Samanya Shodhana and Grahasambandha.

c) सिकतावर्गातील द्रव्यांची नावे लिहून बदाराशम वर्णन करा.

Write names of Sikatavarga and describe Badarashma.

d) भुनाग व मयुरपिच्छ या द्रव्यांचे वर्णन करा.

Describe Bhunaga and Mayurpiccha.

e) परद गतीचे वर्णन करा.

Describe parad Gati.

f) अमृतिकरण - व्याख्या व उपयोगिता उदाहरणासह वर्णन करा.

What is Amrutikaran and write its utility with examples.

g) प्राचीन रसशालेचे थोडक्यात वर्णन करा.

Explain Rasashala in brief according to ancient view.

SECTION - B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

(3×15=45)

Long answer question (any three out of four) :

a) धातूची व्याख्या, प्रकार, सामान्य शोधन वर्णन करून, नाग धातूची पर्यायी नावे, शोधन, मारण, मात्रा, उपयोग लिहा.

Write definition, types and samanya shodhana of Dhatu. Describe synonyms, shodhana, marana, dosage and uses of Nagdhatu.

b) कुपिपक्व रसायन म्हणजे काय सांगून त्याचे प्रकार वर्णन करा. समीरपन्नगची घटकद्रव्ये, निर्माण विधी, मात्रा व उपयोग लिहा.

What is Kupipakwa Rasayana ? Write its types. Write ingredients, preparation method, dosage and uses of Sameer Pannag.

c) खालील कल्पाचे घटकद्रव्य, मात्रा, अनुपान व उपयोग लिहा.

a) हिंगुलेश्वर रस

b) आनंदभैरव रस

Write ingredients, dosage, anupan and uses of following Kalpa.

a) Hingulashwar rasa

b) Anandbhairav rasa

03213 A

-3-

5. उपरसांची नावे लिहून गंधकाची पर्यायी नावे, प्रकार, गुण, ग्राह्याग्राह्यत्व, शोधन, मात्रा, अनुपान व उपयोग लिहा.

उपरसों के नाम लिखकर गंधक के पर्यायी नाम प्रकार, गुण, ग्राह्याग्राह्यत्व, शोधन, मात्रा, अनुपान व उपयोग लिखे।

Write names of Uparasa. Write synonyms, types, gunas, grahyagrahyatwa, shodhan, matra (dose), Anupan and uses of Gandhak.

6. रत्न परिभाषा, रत्नप्रकार, रत्न व ग्रह संबंध, रत्नांचे दोष लिहून हीरक स्वरूप, पर्यायीनावे, प्रकार, शोधन मागण, उपयोग लिहा.

रत्न परिभाषा, रत्नप्रकार, रत्न व ग्रह संबंध, रत्नांचे दोष लिखून हीरक स्वरूप, पर्यायी नाम, प्रकार, शोधन, मागण, उपयोग लिखे।

Write paribhasha, ratnaprakar (types of ratnas), Ratna and graha relation (sambhandha). Write swaroopa, synonyms, type, Shodhan marana and uses of Heerak.

7. सुधावर्ग म्हणजे काय ? सुधावर्गातील द्रव्यांची नावे लिहून पुढील सुधावर्गीय द्रव्यांचे पर्याय, प्रकार शोधन, मागण व (सुधावर्गीय) आमयिक प्रयोग लिहा.

a) प्रवाल

b) कपर्दिक

सुधावर्ग याने क्या ? सुधावर्गीय द्रव्योंके नाम लिखकर आगे दिए हुये सुधावर्गीय द्रव्योंके पर्याय, प्रकार, शोधन, मागण व आमयिक प्रयोग लिखे।

a) Praval

b) Kapardik

What is Sudhavarga ? Write names of Sudhavargiya dravyas. write synonymes, types, shodhan, maran and amayik prayog of following sudha dravyas.

a) Praval

b) Kapardik.

03232 B

**Second B.A.M.S. (2012) Examination, Winter 2017
RASASHASTRA EVAM BHAISHAJYA KALPANA – II**

Total Duration : 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) Do not write anything on the **blank portion of the question paper**. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) All questions are **compulsory**.
 - 4) The number to the **right** indicates full marks.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A (45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) : (5×3=15)
Short answer question (any five out of six) :
 - a) वेसवार कल्पना वर्णन करून उपयोग लिहा.
Describe Vesvar kalpana. Write its uses.
 - b) चूर्णाचे विविध प्रकार लिहा.
Write various types of Churna.
 - c) प्रमथ्या व्याख्या लिहून व मुस्तादी प्रमथ्या लिहा.
Write the definition of pramathya and Mustadi pramathya in short.
 - d) कल्क परिभाषा व विविध उपयोग लिहा.
Write definition of kalka and various uses of kalka.
 - e) लेप कल्पना – प्रकार व प्रयोग निर्देश स्पष्ट करा.
Describe the type and prayog nirdesh for Lepa kalpana.
 - f) षडंगपानीय घरकद्रव्ये व उपयोग लिहा.

03232 B

-2-

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

(6×5=30)

Short answer question (any six out of seven) :

a) युष शब्दाची व्याख्या व प्रकार लिहून 'मुद्गयुष' निर्माण विधी व उपयोग लिहा.

Write definition of yusha and its types. Describe method of preparation and uses of mudgayusha.

b) स्वरस निर्माणाच्या पद्धती व उपयोग लिहा.

Write preparation methods of Swarasa and uses of Swarasa.

c) क्वाथ म्हणजे काय ? क्वाथाच्या उपकल्पना लिहून लक्षारस निर्माण व उपयोग लिहा.

What is Kwatha ? Write different upkalpanas of Kwatha and write Laksharasa nirmana and its uses.

d) स्नेहपाक परीभाषा लिहून घृतमूर्च्छनेचे वर्णन करा.

Define Snehapaka. Describe gruthamurchana.

e) वर्तिकल्पना प्रकार लिहून चंद्रोदयवर्ती घटकद्रव्ये, निर्माणविधी उपयोग लिहा.

Describe the type of Vartikalpana. Write ingredients of Chandrodaya varti, its preparation and uses.

f) गुग्गुल प्रकार लिहा. गुग्गुलाचे शोधन लिहून त्रिफला गुग्गुल घटकद्रव्ये, उपयोग लिहा.

Write the types of Guggul. Describe guggul shodhan and ingredients, uses of Triphala Guggul.

g) पथ्यकल्पनाची नावे व चिकित्सेतील महत्त्व लिहा.

Write names of Pathyakalpana and its importance in chikitsa.

SECTION – B (45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

(3×15=45)

Long answer questions (any three out of four) :

a) खालील कल्याची घटकद्रव्ये निर्माण विधी, उपयोग लिहा :

- गंधक मलहर
- गुदूची सत्व
- संजीवनी वटी.

Write ingredients, preparation method and uses :

- Gandhak malhar
- Guduchi satva
- Sanjivani vati.

3-

03232 B

- b) हिम कल्पना सविस्तर वर्णन करा, हिम व फांटा यातील भेद वर्णन करा,
Describe Hima kalpana in detail. Write difference in Hima and Fanta.
- c) नेत्र कल्प्याची नावे लिहून नेत्र तर्पणाचे सविस्तर वर्णन करा.
Write the names of Netra kalpa and describe netra tarpan in detail.
- d) अवलेह म्हणजे काय ? अवलेह सिद्धी लक्षण लिहून च्यवनप्राशवलेह यात्रा, अनुपान, निर्माण विधी व उपयोग लिहा.
What is avaleha ? Write Avaleha siddhi lakshana and preparation, dose, anupana and uses of chavana prashaavaleha

03234

Second B.A.M.S. (2012) Examination, Winter 2017
CHARAK SAMHITA (Purvardha)

Duration: 3 Hours

Total Marks : 90

- Instructions :**
- 1) Use **blue/black** ball point pen only.
 - 2) **Do not** write anything on the **blank** portion of the question paper. If written anything, such type of act will be considered as an attempt to resort to unfair means.
 - 3) All questions are **compulsory**.
 - 4) The number to the **right** indicates **full** marks.
 - 5) Draw diagrams **wherever** necessary.
 - 6) Distribution of syllabus in Question Paper is only meant to cover entire syllabus within the stipulated frame. The Question paper pattern is a mere guideline. Questions can be asked from any paper's syllabus into any question paper. Students cannot claim that the Question is out of syllabus. As it is only for the placement sake, the distribution has been done.

SECTION – A

(45 Marks)

1. लघुत्तरी प्रश्न (सहापैकी कोणतेही पाच) :

(5×3=15)

Short answer question (any five out of six) :

- a) वेदना अधिष्ठान
Vedana adhistana.
- b) अस्थि व मज्जाक्षय लक्षणे
Asthi and Majjakshaya lakshane.
- c) शरीर वृद्धीकर भाव
Sharir vruddhikar bhava
- d) प्राकृत विकृत स्वर
Prakrut Vikrut swara
- e) राशिपुरुष
Rashipurusha
- f) राजस्यविषयक पूर्वरूपीय अरिष्ट.

03234

2. लघुत्तरी प्रश्न (सातपैकी कोणतेही सहा) :

(6×5=30)

Short answer question (any six out of seven) :

a) प्रज्ञापराध.

Pradhnyaparadha.

b) अनुमान लक्षण व ज्ञेय विषय.

Anumana lakshana and dnyeya vishaya.

c) साध्यासाध्यत्वानुसार व्याधी प्रकार.

Types of disease according to Sadhyasadhyatwa.

d) स्वप्न परिभाषा, प्रकार व परिणाम.

Swapna paribhasha, types and parinama.

e) रक्त प्रदोषज विकार व त्याची चिकित्सा.

Rakta pradoshaja vikara and its treatment.

f) रक्तपित्ताचे साध्यासाध्यत्व.

Sadhyasadhyatwa of Rakta pitta.

g) लवण रस गुण कर्म व अतिसेवनाचे परिणाम.

Lavana Rasa Guna Karma and Atisevana Parinama.

SECTION – B

(45 Marks)

3. दीर्घोत्तरी प्रश्न (चारपैकी कोणतेही तीन) :

(3×15=45)

Long answer question (any three out of four) :

a) सर्वदा सर्वभावानां सामान्यं वृद्धिकारणम् ।

-हासहेतुर्विशेषश्च प्रवृत्तिरुभयस्य तु ॥

सदर सूत्र सोदाहरण स्पष्ट करा.

Explain above sutra with example.

b) अष्टौ निंदित सांगून अतिस्थूल व अतिकृश हेतु, लक्षण व चिकित्सा लिहा.

Write about Asthau nindita and write hetu, lakshana and chikitsa of Atisthula and Atikrusha.

c) ज्वराचे हेतु, पूर्वरूप, रूप, सम्प्राप्ती व चिकित्सा सूत्र लिहा.

Write Jwara Hetu, Poorvaroop, Roop, Samprapti and Chikitsa sutra.

d) दशविध आतुर परीक्षाचे सविस्तर वर्णन करा.

Write briefly Dashavidha Atur Pariksha.